

Ўзани текис шонага жиритайлик!

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗИ

ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

45-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 127 (12.480)

Шанба, 1 июнь 1963 йил

Баҳоси 2 тийин.

БОЛАЛАР — ҲАЁТИМИЗ ГУЛИ

Фарзанд — бу ҳаммамиз учун энг азиз, фахрли ва муҳаббатли. Турмушимизда гули, ҳаётимиз мазмунини, инсон абадийлигининг меросини, шодлиқнинг боиси ҳам фарзанддир. Бутун оламни пок этиб, насли билан боқиб ўстирган онанинг шукрати, улуғлиги ҳам фарзанд тудайди. Оиланинг бахти бола билан улғувор ва чекирилади. Биз ҳаммамиз яратган барча яхши нарсаларимизни ўли ва қизларимиз учун бағишлаганмиз, ёш нисбатда бешикка ўсиш, улгайиш деб бораётганимиз ҳамма нарсалардан азиз тутиб парвариш қилмоқдамиз. Ахир ҳаётнинг мазмунини ҳам шунда-да!

Болаларни, ёш авлодини ҳимоя қилиш бутун тараққиётпарвар инсоният учун, ҳурматли оналаримиз учун ҳаётини ва мизовидаси бўлиб қолди. Бундан 14 йил муқаддам, яъни 1949 йилда Халқаро демократик ҳамоҳушлар Федерациясининг таъини билан 1950 й. болаларни ҳимоя қилиш бўлими кенгайтирилди. Бу бўлимнинг мақсади болаларнинг олижаноб намуналарини тарбиялаш, уларни ҳаётини даволати учун неча миллион сўмлаб маблағ сарф қилинади.

Бизда болалар ҳақида бутун жамоатчилик ташғурилик қилади. У ва фарзандларидан ҳеч нарсани аямайди. Кейинги йилларда республикамиздаги жуда кўп саноат корхоналари, колхоз ва совхозлар болалар муассасаларини ўз оғзақларига олдилар. Юзларча колхозлар ўз маблағлари ҳисобига мактаблар қурдилар, болалар боча ва яслилари барпо этидилар, мактаб-интернатларнинг янги корпусларини қад қўтартирдилар. Ҳар бир сменада олиб бориш юзасидан жамоатчиликнинг мактабларга қўрсатилган ёрдами айниқса катта. Ҳозирги вақтда республикамизда ҳар 10 мактабдан 9 таси бир сменада машғулоти олиб бормоқда. 1344 мактабда ишлаб чиқариш таълими йўлга қўйилган. Уларда юз мингдан зиёд ўқувчи 124 мутахассислик бўйича малака олмақда. Болалар боча ва яслиларида меҳнатларнинг неча ўн минглаб болалари тарбияланмоқда.

Аммо кишининг шахсий эркинлиги бўлиб ташланган, меҳнаткаш омма учун демократиянинг барча ошқлари берилган бўлиб, инсон қад-қиммати доллар билан ўлчанмайдиган, шайқатсиз эксплуатация ҳукмрон бўлган капитализм шароитида она ва боланинг аҳолилик ниятида ночор, ташвишли, машаққатлидир. Империя атам миллион-миллион оналарни, болаларни қўлга ва меҳнатларга дучор қилди, меҳнаткашларнинг ўлиларини ўли ва қизларини ҳасанаси билан бермоқ эксплуатация қилиш билан бечораси боқиларди. Тўпала. Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция ва бошқа капиталистик мамлакатларда ҳукмрон бўлган оммавий инсонлик она ва болаларни моддий ва маънавий қийноқларга содмоқда. Империялар тинчлик ишига ҳавф солиб, яна ҳонавайронлик келтирувчи қонли уруш оловини ёқиб учун уришмоқдалар.

Лекин тинчлик ишига охирига содир бўлган Совет мамлақати бошлиқ социалистик лагер кучлари ана шу урушқорларнинг йўлини тўсиб турбди, оналар ва болаларнинг, бутун тараққиётпарвар инсониятнинг охирига тинч ҳаёт келтиришни таъминлаш учун қўлидан келган ҳамма ишларни амалга оширмоқда. Социалистик лагер учун тинчлик, тараққиёт, инсон бахт-саодатини қўлга олишнинг ҳақиқатини ҳамма нарсалардан устун ва афзал туради. Бизнинг коммунистик авлоднинг маънавий бўлиб инсоний қонли, юксак олимпиада болаларимиз бахт-саодати учун паровдир.

Болаларнинг бахтли бўлиб ўсиш таъминлаш коммунистик жаҳми қўлининг энг муҳим вазифаларидан ҳисобланади. Ёшларга меҳнатга, билимларга муҳаббат ҳиссини синдириш, уларни коммунистик онглилик ва юксак ахлоқ қўлини рўҳида, Ватанга, улуғ Лениннинг ўлима ишларига чексиз садоқат рўҳида тарбиялаш партия, комсомол ва пионер ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Уртоғ Н. С. Хрушчев айтганидек, бизнинг болаларимиз жонажон дегиримнинг бойликларини қўлга олишлари, дарёларни янги оқимларини ўзгартиришлари, мураккаб ва ақли маънавият қўлини керак. Сизлар, — деб болаларга мурожаат қилади Н. С. Хрушчев, — космосни шўр қилишнинг давом этирмасиз, табиатнинг кўп сирларини очиб берасиз. Ору-ҳавас қилингиз, ижод қилингиз, жасорат қўрсатингиз.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

* БИР ТУП ЎЗАНИНГ ҲАМ ЎРНИНИ БЎШ ҚОЛДИРМАНГ
* ЭКИННИНГ ТАЛАБИГА ҚАРАБ СУҒОРИНГ, ОЗИҚЛАНТИРИНГ * ҚАТОР ОРАЛАРИНИ ҲАМ ЎЗУНАСИ, ҲАМ КЎНДАЛАНГИГА ИШЛАШНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК.

ЖУРА СУЛТОНОВ МИНГ ЦЕНТНЕР ГЎШТ ТОПШИРДИ

САМАРҚАНД. («Қизил Ўзбекистон» мухбири). Самарқанд ишлаб чиқариш бошқармасидаги 1-наслик совхознинг машғулоти бўлиб, «Қизил Ўзбекистон» ССР Олий Советининг депутаты Жўра Султонов ўтган йили 2596 центнер чўча гўшти етиштирган эди. У, етти йилликнинг бешинчи йилида янада юксак мажбурият — 3000 центнер чўча гўшти етиштиришга аҳд қилган.

Жўра Султонов мажбуриятини бажариш учун тиним курашмоқда. У чўчаларни ёш лагерда яратиб ва тўғимли озуқалар билан боқиб, яхши натижаларга эришган. Ўзбекистоннинг лагерини темир деворлар билан ўч бўлмаган ақил қўлга олиш. Ҳар бир чўчага ақил қўлга олиш. Ҳар бир чўчага ақил қўлга олиш. Ҳар бир чўчага ақил қўлга олиш.

Мажбуриятини бажариш учун Жўра Султонов кўп вақтларни ўтказиб келди. Ҳар бир чўчага ақил қўлга олиш. Ҳар бир чўчага ақил қўлга олиш. Ҳар бир чўчага ақил қўлга олиш.

Жўра Султонов ана 1200 бош чўчани боқиб семизтирмоқда.

230 ПРОЦЕНТ

Мирзасул ўзининг янги пахтазорлари, бог-роғларини биланган эмас, энди ям-яшил тўп плантациялари билан ҳам машғул. Ана шу тўпала янги ерларда ташкил толган «Фарҳад» совхоз коллективни пилла тайёрлаш йиллик планини 230 процент бажарди. Ҳар кунти нурт уруғидан плантацияда 44 килограмм ўрнига 100,8 килограммдан юқори сифатли пилла олинди.

Н. С. ХРУШЧЕВ ВА ФИДЕЛЬ КАСТРО РУС СТРАТЕГИЯ РАКЕТА ҚЎШИНЛАРИНИНГ ҲАРБИЙ БАЗАСИНИ БОРИБ ҚЎРШИДИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоғ Н. С. Хрушчев ва Социалистик революция бирлашган партияси Миллий раҳбарлигининг Биринчи секретари, Куба республикаси Революцион ҳукуматининг Бош вазири ўртоғ Фидель Кастро Рус стратегия ракета қўшинларининг ҳарбий базасини бориб қўришди.

Н. С. Хрушчев ва Фидель Кастро Рус ўртоқлар замоний ҳарбий ракета техникасининг намуналарини билан танилиб чиқишди. Стратегия ракета қўшинлари дивизиясининг командири ракета позицияларидан жанговар фойдаланишга тайёрилик ҳолатини таъкир берди.

Н. С. Хрушчев ва Фидель Кастро Рус ўртоқлар ҳарбий округлардан биринчи куруқликдаги қўшинларнинг ҳарбий машинларини ҳам бориб қўришди.

СССР мудофиа министри, Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский, СССР мудофиа министрининг ўринбосари, ракета қўшинлари бош қўмондони, Совет Иттифоқи Маршали Н. И. Крюков Н. С. Хрушчев ва Фидель Кастро ўртоқларга ҳамроҳ бўлиб юришди.

МАЖБУРИЯТЛАРИНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

СЎЗ БЕРДИНГМИ—УСТИДАН ЧИҚ!

Биз агар Шеробод ишлаб чиқариш бошқармасининг колхоз ва совхозлари бўлиб олган мажбуриятларининг нияти қонирасиз бажарилишлар, десак сира хато қилмаган бўламиз. Ана, ўзининг кўрини. Манин охири. Қўриқдаги «Янгибод» ва «Комсомол» совхозларида ҳамон чигит экин тўқмоқда. Беш ой ўтган бўлса ҳам, гўшт тайёрлаш йиллик плани энди 24 процент, сўт топшириш плани эса 28,4 процент бажарилиди.

Нолхозлар ва совхозлар ишлаб чиқаришнинг асосий тармоғи бўлиб пахтачилик, ҳар қачон-қачон оғир аҳвол юз берди. Биз бундан Бешқўтган миссининг айлини чиқдик, совхозларнинг қўлини бўлимлирдан бўлидик. Қўриқларимизда яхши таассурот қолгани — Афғон янги ерларда чинамиз. Афғон янги ерларда чинамиз. Афғон янги ерларда чинамиз.

Кўриқнинг бостириш учун асосий ҳама керак. Ана шу ҳаёт учун асосий ҳама керак. Ана шу ҳаёт учун асосий ҳама керак. Ана шу ҳаёт учун асосий ҳама керак.

«Комсомолбод» совхозини 3,500 гектар ерда чигит экин керак. Ишқар 4,900 тонна пахта етиштиришга сўз берилган. Бу микдор бошқарма ҳўжаликлари давлат тошпиратидан умумий пахтанинг қариниб қўридан бир қисмига тегишлидир. Аммо совхоздаги аҳвол олинган мажбуриятларнинг бажарилиши жиддий ташвиш остида.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Республика Министрлар Советининг халқимизга Мурожаатида: меҳнаткор ўртоқлар, ҳамма нарсани сизга боғлиқдир. Ўнг замоний техника сизнинг қўлигизга бериб қўйилган. Шу техникадан усталик билан фойдаланиб, уни қуввати борица ишлатишга дейилган эди.

Дарҳақиқат, 3 миллион 566 минг тонна учун курашда биз, меҳнаткорлар хал қилувчи роль ўйнашимиз керак. Мен Сирдарё об-ластидagi «Ленинград» колхозини

аъзоларининг мурожаатини, пахта машинада теришга ҳозирдан тайёргарлик қўриш тўғрисидаги чакирғини ўқир эканман, юқоридagi сўзларни тағин бир қарра эсладим.

Мен механизатор бўлган 13-бригада 140 гектар майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил қўриш учун курашяпти. Биз чигитни вадрат-уялаб экиб, ҳар бир уйдаги экинни машина теримига мослаб парвариш қилмоқдамиз.

Ўзим мавсумда минг гектар ердаги ўзани култивация қилиб, кузда 150 гектар майдондаги пахта

таш машинада теришга қаттиқ бел боғлаганман. Қўнига 8-9 гектар майдондаги ўзани култивация қиламан.

Шу билан бирга мен ўзим кузда пахта тарадиган «ХВС-1.2» машинасини мавсумга тахт қилиб қўйдим.

Қ. МУҲАММЕДОВ,
Ромиган ишлаб чиқариш бошқармасидаги Свердлов номида колхоз механизатори.

МАШИНА ТЕРИМИНИ КЎЗЛАБ

Қўва ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Коммунизм» колхозининг далаларида: «Машина терим уюсти, лари» деган ёзувлар пайдо бўлди. Бу йил пахтакорлар етти юз гектар майдондаги ҳосилни машинада теришга аҳд қилдилар. Машина терим учун энг катта, яхши ишланган ва аниқ миқдорда уруғлик ташлаган агрегатлар ёрдами билан чигит экинлар пахтазорлар ажратилди.

Ҳозир ана шу уюстиларнинг ҳаммасида гўзалар яхши ривожланмоқда. Колхоз механизаторлари экинларни яхши парвариш қилмоқдалар. (ЎТАГ).

Бу бахтиёр болалар Тошкент шаҳридаги 27-болалар богчасида тарбияланмақда.
И. Глауберзон фотоси

Хурмат тахтаси

Давлатга пилла сотиш йиллик планини муддатдан илгари бажарганликлари учун республика Хурмат тахтасига ёнлади:

Навоий ишлаб чиқариш бошқармаси (бошқарма бошлиғи А. Нарзиев, партия комитетининг секретари М. Мирзоев, комсомол комитетининг секретари У. Мирзоев, илпакчилик идорасининг мудирин Н. Бурхонова).

Охунбобоев ишлаб чиқариш бошқармаси (бошқарма бошлиғи В. С. Қим, партия комитетининг секретари Х. Қавлонов, комсомол комитетининг секретари М. Қошимов, илпакчилик идорасининг мудирин Х. Нурматов).

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармаси (бошқарма бошлиғи И. Сотибодиев, партия комитетининг секретари М. Қамолдов, комсомол комитетининг секретари М. Аҳмаджонов, илпакчилик идорасининг мудирин Х. Мамажонов).

халқ чиқариш бошқармасига "Қазил юлдуз" молхўзининг қарашлиги раёндаги қўшма кўшанилар редакциясизига "Бу ишнинг эътиборига" саралашлиги билан юрган эди. Хатда Фермада қўшанилар айлани раҳбар ходимлари қўшаниларчилик натижасига қўшаниларчилик ёмон аҳолига тур қўшанилиги фактлар асосида ёзилган эди.

Хатрасида ишлаб чиқариш бўлими партия қўшанилиги саркармаси партия қўшанилиги саркармаси тур урғун 3. Сирожиддинордан йўналтириш жавоб хат олинди:

— Хат юзасидан текшириш ўқилиб, текшириш натижалари партия қўшанилиги буюрида ишга кириштирилди. Хатда қўшанилиги

БУГУН БОЛАЛАРНИ
ХИМОЯ ҚИЛИШ
ХАЛҚАРО КУНИ

БОЛАЛАР-ИЖБОЛИМИЗ, ИСТИҚБОЛИМИЗ

„БОЛАЛАРНИНГ БАХТЛИ БЎЛИБ ЎСИШИНИ ТАЪМИНЛАШ—
КОММУНИСТИК ЖАМИЯТ ҚУРИШНИНГ ЭНГ МУҲИМ ВА ОЛИЖА-
НОВ ВАЗИФАЛАРИДАН БИРИДИР“
(КПСС ПРОГРАММАСИДАН).

КУЛГИЛАРИ КЎКНИ ҚОПЛАСИН

Раҳмат ФАИЗИ.

ОНАЛАР! Мунчаём сермеҳр, сершафатсиз, серфидр, серташвиш, сербардошсиз. Биламиз: олам-олам бўлиб, ёруғ жаҳон бўлиб, замон-замон бўлиб она меҳри наби зўр ва шайқатли, аллалаб эр-калатувчи, офтоб ҳароратли, баҳор мисоли меҳр бўлмаган. Асрлар оша, ота-боболаримиз, авлод-авлодларимиз буюк ва қудратли, нозик ва сербардош она қалби олдига тиз чўкканлар. Сизларнинг севинч ёшларингиз томон тупроқ ҳамиша гўлгун, ҳамиша бўстон, ҳамиша баҳор. Ҳазаб ўти чақнаган кўзларингиздан томон ёшга музлар эрийди, тоғлар тилкапора бўлади.

«Болаларимиз ҳуқуқини ҳимоя қилайлик!» дедингиз. Бу нидо тоғу тошлар ошди, дарё бўлиб ҳайқирди, шомол билан бирга учди, чўл-биёбонлар, қир-адлар кезди, шаҳарларга кириб борди, қишлоқларга кўчди. Жаҳондаги барча мамлакатлар, барча миллатларнинг орау умиди, фикр тўғуси, бахт-қувончини ифодаловчи бу нидо—пок қалбли, соф вилдони миллион-миллион кишиларнинг қалбига жо бўлди.

Бу табиий эди. Чунки бу нидонинг замирида болаларнинг туғилиш кўрган роҳатининг ҳам, чеккан азобининг ҳам бор эди. Кўмушдек соч толлари, фарзанд қалбининг энг нозик ерини кўра оладиган ўткир кўзларининг, ниҳоят турмуш тирноғи қизган ажинларининг ҳаммасидан далолат бериб турибди. Мана, ҳурматли онахонларимиздан баъзиларининг меҳрур оқибати, жасоратини эслайлик:

ТУРТ ўғлонингиз бағрингизда эди. Ёганингиз олдингизда, емаганингиз ёнингизда. Келинлар парвона бўларди, неваралар кўрпача бўлиб ётди. Умрингизда беш марта, кўзларингиз кўрдингиз. Тўрт ўғлингизни шу ерда бағрингиздан чиқардингиз-у, бир мартагина бит-тасини кўчугингизга олодингиз.

Тинчлик бўлсин, болаларимизни ҳимоя қилайлик, деган нидолар орасида сизнинг овозингизнинг бориғи ҳам шундан.

Эҳтиёж ҳам бўлмаганли. Умрингизда вокзал деган жойни ўша даҳшатли кунда, юрт бошига отир муҳаббат тушиб, тўнғичингизни фронтга кузатаётганда кўрдингиз. Шунда вокзал кўзингизга жуда хунук, даҳшатли бўлиб кўринди. Кейинчи... Яна шу вокзалга чиқдингиз. Бу гал иккинчи ўғлингиз етаклаб чиқдингиз. Буниси ҳам қалбингизнинг бир бўлагини узиб кетди. Учинчи тоққир чиқдингиз... Бу галгисда ташлаган қадамингиз олдинга босини қийин бўлди-ю, ўғилга сездирмадингиз, кўз ёшини тўкмай, ютиб юбордингиз. Тўртинчиси... бу галгисни жуда оғир бўлиб, қалбингиз йиғлади. Вужудингиздан кўз ёши оқди. Яна сездирмадингиз. Кенжаингизнинг пешонасига томон ёшларингизни пайқолмай қолдингиз.

Тўрт ўғлон кетди-ю, неваралар, келинлар қолди. Ўнли уларга далолат бера бошлагингиз, ўғилларга ҳат ёзиб уларни хотиржам қилдингиз. Ҳаммасига бардош бердингиз. Вокзал-чи, вокзал? Яна кўрдингизми уни? Ҳа, уруш тугаб, яна вокзалга чиқдингиз. Бу гал у кўзингизга иссиқ кўринди, кўлиб бокди. Шундай, онажон, вокзаллар ҳаммаси шунақа, бутун тарихнинг гувоҳи у. Тили бўлса ҳамма нарсани айтиб берадир. Урушнинг ҳидини ҳам, жудоликнинг кўз ёшларини ҳам, таянганнинг қаҳ-қаҳасини ҳам кўрдингиз. Шу бўлди, Умрингизда беш марта, кўзларингиз кўрдингиз. Тўрт ўғлингизни шу ерда бағрингиздан чиқардингиз-у, бир мартагина бит-тасини кўчугингизга олодингиз.

Тинчлик бўлсин, болаларимизни ҳимоя қилайлик, деган нидолар орасида сизнинг овозингизнинг бориғи ҳам шундан.

УРУШНИНГ дастлабки кунларидаёқ турмуш йўлдошингиз ҳалок бўлди. Шунда ўғлингиз эми-акинги эди. Бардош бердингиз. Ўғил эсини танганди, дадасидан келган сўнгги хатни сандиқдан олиб унга тўтқаздингиз. «...Меҳр, Ленинградни ҳимоя қилиш билан, жононажон Фарғонанинг тинч, осийшталарини саклаб қоламан...» Отасининг бу сўзларини эшитган ўғлингиз Ленинградга бориб ўқийман, деб туриб олди. Аввалига кўмакдиги, кейинчалик рози бўлдингиз. Ўғлингиз қабул комиссиясининг «қийинчи бор бу шаҳарда» деб берган саволига «Ҳа, киним, Отамнинг ҳоли бор» деб жавоб қилди. Ўғил давомида у Ленинград қаҳрамонлари дағи этилган қабристонга, отасининг номи мармар тошга ўйиб ёзилган қабристонга бориб, зиярат қилиб юрди. Тинчлик бўлсин, ўғлингиз бахтини кўрай деганингизда шуларни эсладим.

АСЛИДА синглим дейишим керак эди. Аммо оналик ҳурмати-нингиз бундан устун туради. Шу туфайли она дейман. Ҳали тўғиларингиз ҳақини бўлиб туриб, севганингизни фронтга кузатдингиз. Ҳат келиб турди. Почталов эшигини эмас, қалбингизни тақиллатилгандай бўлиб қолди. Не не ороулар билан яшадингиз. У ўз шаҳрини мақтарди, уруш тугаб, тўй қилиб олиб кетаман дерди, сиз кўмасдингиз бундай дебмасдингиз-у, ўз шаҳринингизни мақтардингиз. У хатида ўғилни яхши кўришини, ўғил қўрсаларингиз албатта унинг учувча бўлишини орзу қилишини ёзган эди. Охири хати шу бўлди. Кейин қора хат

келди. Кўз ёшингизни тиймадингиз. Аммо унга бўлган муҳаббат унинг ороуларини рўёбга чиқаришга ундади сизни. Гўдаклар уйдан ота-онасиз қолган ўғил болани тарбиянингизга олдингиз. Бокиб, воёга етказдингиз. Ёши етиб армия хизматига қаққирлаганда, бағрингизга босиб туриб, «Даданг учувчи бўлишингизни ороу қиларди, мен ҳам шунга истаيمان. Тинч ҳаётимизни, мусоффо осмонимизни қўриқла», деб насихат қилдингиз.

ЭРТАЛАБ туриб ўн тўртта қўйлаб, ўн тўртта дўппи, ўн тўрт туфут пойфазал қийинтирасиз. Ўн тўрт ёстиқ, ўн тўртта кўрпа-тушак йиғасиз, ўн тўртта пилла ювасиз... Ўхў, буларни саяб бўлардингиз. Бу фақат болаларнинг ён-ичиши, кийим-кечагининг ташвиши. Ўн тўрт боланинг ҳар бири бутун бир олам, ўн тўрт хил феъл-атвори, ўн тўрт хил шўхлиги, эриқлиги ҳам бор. Уларни бир-бирига қовуштириб, битта майзини қирқ бўлиб ейдиган аҳил ака-укалар бўлишлари учун ҳар бирига ўнла хос меҳр билан бокасиз, муомала қиласиз, зарур бўлиб қолганда қаттиқ турасиз. Бунинг устига болалар ҳаммаси етим. Етим бўлганлар, Улуг Ватан урушида ҳалок бўлганларнинг болалари, болаларнинг баъзилари ота-оналарини фашист йиртиқларидан отиб ташлагани, оғасини ўз кўзлари билан кўрган, ёш қабиларидан урушнинг жароҳати ҳали кетмаган бўлганлар. Улар ҳар бири бегона Ватанимизнинг турли шаҳарларидан келган, турли миллат болалари.

Она меҳри, ота муҳаббатидан бевақт жудо бўлган ана шу юрасиларини бағрингизга босиб, уларга оналик қилганингизни ким унутарди! Улуг Ватан уруши фронтларида бирон шаҳарни озод қилиш, душман қисмларини қириб ташлаш мамлакат ҳаёти учун нечачили аҳамиятга эга бўлган бўлса, уруш туфайли етим қолган болани тарбияга олиб ўстириш ҳам шунчалик аҳамиятга эга эди. Заррада кўш акс этгани сингари сизнинг хонадонингизда ҳам ҳалқлар дўстлиги, қон-қардошлик, инсонпарварлик, ўзаро ҳурмат ва иззат, меҳр-оқибат, киши-кишига дўст ва биродарлиги ўз аксини топган. «Ҳаёт учун кўш нури, унинг ҳарорати керак. Болаларимизнинг бахт-саодати учун кўшдек зарур ва аанз бўлган тинчлик керак. Ҳа, тинчлик киши биз каби миллион-миллион оддий кишилар қўлида. Биз уни ўз меҳнатимиз билан, Ватанга солиқ бўлган ўғил-қизларни тарбиялаш билан мустахкамламоқдамиз», дейсиз. Ҳақ гапни айтасиз.

СОКНИ сайроғида дадасининг қўлидан ушлаб бораётган гўдакнинг қулোগа тақиллаган овоз эшитилди. Ялт этиб ёнига қаради. Қўлигиз тақди кишини кўриб, дадасидан сўради:

— Нега у киши ёғоч оёқда юрибди, дада?

Ота нуқулдай аҳволда қолган эди. Бир ҳўрсиниб олди-ю, ўғлини чағиртишга уринди.

— Кичкиналикда трамвайга

осилиб йиқилиб тушган — деб кўй қолди.

Бола қўлтиқ таёқ овози келадиган томондан кўз умасли. Отанинг кўз олдига бошқа нарсалар келди. «Билмаганимиз ахши ўғлим, — деди у ичиди, — билдирмаймиз ҳам».

Ватан уруши қурбонлари хотираси учун ўрнатилган ва қаҳрамонларнинг номлари ўйиб ёзилган мармар тош ёнидан қизчасини етаклаб ўтиб бораётган она, қизининг «бу нима?» деган саволига «хотира тоши» деб қўяқолди-ю, боласига сездирмай кўзига ёш олди. «Бу энди асло такрорланмайди, киним, бахт-саодатингизни ўзингиз ҳимоя қилалармиз», деб қўйди кўнглида.

Кўчмаси кичкинагина, бу бошдан овоз берилса нариги бошдан эшитиларди. Аммо кўчани бошига қўтариб юрган болаларни ериб ўтиб бўлмайди. Шўхликлари, кулгилари кўнги қоплайди. Тинчлик, осийшталарнинг рамзи бу. Шу ойнинг ўзига кўчанида икки фарзанд олаётган келди. Бир қиз уза-тилади. Иккинчисига кечарида патир ўпатади. Нуроний бир она-хонимиз шу маросимда келин-куёвга тўққиз ўғил-у, тўққиз қиз кўришини тилабди. Яхши ният. Яна киши хонадондан совчилар армияга қолди. Булар ҳаммаси тинчлик, осийшталарнинг рамзи. Тўғилар бўлаверсин, болалар кўпайсин, Халқимизнинг тинчлик учун, осийшталар учун олиб бораётган кураши жаҳондаги барча болаларнинг ҳаёти ва бахт-саода, ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун курашаётган кишиларга ёрдам ва илҳомбахш намунадир.

Меҳрибон оналар, сизлардан гап бошлаган эдик. Сизлар деганимиз, болалар деганимиз, болалар деганимиз, келажакимиз деганимиздир. Болалар шўхлиги, куддиси кўнги қоплаверсин.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

● Ҳозирги кунда партия ва совет ҳукумати болаларнинг истиқболи ва оналарнинг орзу-тилоқларини қўллаб-қувватлаш учун доимо раҳбарлик қўйиб, б келмоқда. Мамлакатимиз ёшларнинг маънавияти, соғлом кишилар бўлиб воқеа этиши ушун ҳ ҳ нарсани аямасди. Ўтган йили Ўзбекистонда 1 хақ маорифи учун 229,8 миллион сўм сарф қилинган бўлса, бу йил шу миқдор учун 232,8 миллион сўм маблар ажратилган.

● Республикада ҳозир 11914 йилки болалар касалхоналари, 1320 йилки 18 та болалар уйлари, 38 жойда болалар санаторийси, 312 та болалар консултацияси, 8646 йилки туғруқхона халқимизнинг фарзандларига ва оналарга хизмат қилмоқда. У миқдасаларига 1681 ихтисослаш врач ва 10 та ақик акциркарлар ишлаб турибди.

● Республикадаги мавжуд 6407 та умумий таълим маъбада ўтган йили 1 миллион 600 мингдан ошқ бола ўқиган бўлса, бу йил мактаблар соми 6675 га, ўқувчилар соми эса 1 миллион 801 миң 209 га етди.

● Мактабда тарбия миқдасаларининг тармоғи ҳам йил сайин қисб бормоқда. Ҳозир рес-

публикада 2114 болалар богчаси, 1165 асли ишлаб турибди. Буларда 220876 кичкинтой тарбияланмоқда.

● Республикада 6 Пионерлар саройи, 93 Пионерлар уйи, 17 «Еш техниклар» станцияси, 13 «Еш табиатшўнақлар» станцияси, 39 жойда спорт мактаби ва бар қанча туристлар базаси, болалар ишторайи доғлари, кичик темир йўллар ишлаб турибди.

● Ўтган ёш фаслида ташкил этилган лагерларда 919 мингдан ортиқ бола дам олган эди. Бу йил эса дам олиш тармоқлари яна ҳақ кенгайтирилди, 1 миллион 200 миң бола жалб этилди.

● Республикада кўп болали оналарга бериладиган нафақа учун ўтган йили 47279 миң сўм сарфланди, 2638 она СССР Олий Советининг олий мукофоти — «Қаҳрамон она» унвони билан, 500 мингдан ортиқ кўп болали она медал билан мукофотланди.

● Ҳозир Ўзбекистондаги 5935 мактабда машғулотлар бир сменада олиб бормоқда. Бу эса ёш авлодга фар асослари бўйича пухта билим бериш ва тарбиявий ишлар сифатини яна ҳам яхшилаш учун тўла шароитлар яратиб берди.

Г. Шубина чизган плакат.

(Изюм).

ОНАЛАРНИНГ ҚАЛБ СЎЗЛАРИ

ОРЗУ- ҲАВАСЛАРИНИ

КЎРАЙЛИК

Халқимизда бирор кишига ахши тилак тиланса, «болаларингизнинг орзу-ҳавасини кўр» дейилади. Бу — жуда улур тилак, бу — фарзандларингиз унинг-ўсини, камолга етсин, дилида қандай орзу-тилагини бўлса, етишини, бахтли бўлсин, деган тилақдир. Бу — дунёда тинчлик, фаровонлик бўлсин, дедимиз.

Мен саккиз боланинг онасиман. Болаларимдан иккитаси воёга етиб ишлапти. Ўғлим Абдуғаффор районо асрдан бўён ёш авлодга билим берди — ўқитувчи. Ўзим кутубхоначиман. Олдинган мошимиз фаровон яшашимиз учун етиб ортади. Лекин шунга қарамай, давлатимиз болаларимизни тарбиялаш учун қўшимча равишда ёрдам бермоқда.

Партия ва ҳукуматимизнинг ота-ларча раҳбарлигидан баҳраманд бў-

га қилаётган ажойиб раҳбарлиги, муруввати учун чин кўнглимдан раҳмат айтаман.

Халимиса АҲМАДҚУЛОВА,
Фарғона область Олтиерин районидаги «Правда» колхозининг аъзоси.

ДУНЕДА ТИНЧЛИК БЎЛСИН

Менинг етти фарзандим бор, бештаси мактабда ўқийди, икки кенжа-тойим эса болалар богчасида тарбияланмоқда. Турмуш йўлдошим чорак асрдан бўён ёш авлодга билим берди — ўқитувчи. Ўзим кутубхоначиман. Олдинган мошимиз фаровон яшашимиз учун етиб ортади. Лекин шунга қарамай, давлатимиз болаларимизни тарбиялаш учун қўшимча равишда ёрдам бермоқда.

Партия ва ҳукуматимизнинг ота-ларча раҳбарлигидан баҳраманд бў-

лаётган биргина бизнинг оиламиз эмас. Ўлур мамлакатимиздаги барча оилалар — барча совет кишилари партия ва ҳукуматимизнинг қўлла-лик раҳбарлиги билан қўршаб олинган. Бизнинг мамлакатимизда она ва болаларга барча шароитлар яратиб берилган. Оналар ўз нури-дийдаларининг артаги кўни тўғрисида ҳеч қайғурмайди. Чунки, болаларимиз она-Ватанимизнинг қўшдек ҳароратли қалбига ардоқланиб, ўсиб, улгаймоқда.

Бирок инсон қиёсасизлиги кутурган оламхўр империалистлар Ўлур Ватанимиз, социалистик мамлакатларнинг мислиси тараққийётган, ваҳимага тушиб, зўр бериб қуролланмоқдалар ва янги уруш оловини ёқинга уринмоқдалар. Аммо ер юзидagi барча соф вилдони кишилар тинчликни истадилар ва бу йўлда қатъий курашмоқдалар. Биз оналар бу курашда доимо олдинги сафда турибмиз. Дунёда тинчлик бўлсин!

Л. КАЛИНИНҚОВА,
Нукус шаҳар кутубхонасининг ходими.

БОЛАЛАР ЎЙНАЙДИ

Бола ва шайбада ўқшашдир жуда. Тиниб-тинибмайдир эрта-кеч. Кўч энгил ундаи оёқ учиди, Ҳок чанга тўлдири тур нуча ичин. Лекин гоёиб болалар бангоҳ шомол, Кучада қўйилган гўдаклар қолар: «Она-она» уйнар қизчалар хушроқ «Ота-ота» уйнар ўғил болалар, Дустини меҳмонга тилиф этганда, Кучат ўтганда, Кашта тинис ҳам, Уларнинг юзидан аримас ханда, Ҳар кайди ўртада кўрилар баҳам, «Она-она» уйнар қизчалар нулиб, «Ота-ота» уйнар болалар қувон, Меҳнурин.

Ўйиндан хотира бўлиб, Арининг лабиди қолар жамки

«Бог».

Хусниддин ШАРИПОВ.

ГЎДАКЛАР ТИЛИДАГИ ҲАҚИҚАТ

Америка журналисти Арт Линнелтер АҚШ телевидениеси орқали болаларнинг гапга чечаллиги, толалилиги ва фикрлаш оригиналчилиги бўйича ўзини хос конкурс ўтказди ҳамда йилнинг асосида китоб ёзди. Болалар яхши ва қувончли нарсалар билан бир қаторда амон ва қағури нарсалар ҳамда ҳам мактабни гапир берадилар. Америкалик болаларнинг жавобларида америча ҳаёт яқин акс этиб турибди. Америкалик журналистининг китобида ҳамма нарсанинг асосида пул, ҳар қандай йўл билан бўлса ҳам бойишга асосланган капиталистик йиғининг аниқ акс этилувчи фикрлар кўп учрайди. А. Линнелтернинг «Болалар ҳаётдаги нарсалар ҳақида гапирмоқдалар» номли китобидан нестирилган қуйидаги парчаларда «сарик оёқ» — капиталистик америкалик болалар қалбини қанчалик майиб қилаётгани кўриниб турибди.

«Известия» газетасининг шу йил 26 май сонда босилган бу материаллар билан бир қаторда совет болаларининг ёрнин, бахтли ҳаётини ҳам тўғручи жавоблари ҳам босилган. «Кизил Ўзбекистон» мухбирлари эми 1 июнь — болаларни ҳимоя қилиш халқаро кўни муносабати билан кичкинтойларга тўрт савол билан мурожаат қилишди.

АҚШ БОЛАЛАРИНИНГ ЖАВОБИ

Сен ким бўлишни истайсан?

— Назоратчи.

— Бу ишнинг киммаси сен киши-тирдир?

— Назоратчи цех бўйлаб ўқидан-бу ёққа юриб, ҳаммага налтаклаётган.

— Бу ишга сен қандай таъбирланасан?

— Мен ўз синглимни калтаклаётман.

Катта бўлганимда ким бўлмоқчи-сан?

— Ҳеч ким. Мен катта бўлишни истайман.

— Нега энди?

— Мен ҳар ойнинг охирида очетлар бўйича тулашни истайман.

Сен ушб катта бўлганимда нима иш қиласан?

— Мен босқичга бўламан... ва миллионерни ишлаб топишман.

— Уни нима қиласан?

— Мен уни бўғиб ўлдирмаман.

— Мен ишга бўлмоқчиман. Агар бирор киши бошқа кишини заҳарласа, уни тўрмага қамашмади. Илонга эса тўрмага қамашмади. Бундай тўрмага йўқ.

— Мен ҳовлимизда галати машина қураман.

— Машинанинг қандай қилишайди?

— Машинанинг сими бўлади, унга одамлар ноқилиб тушилади. Сўнг улар қонвергера тушилади. Қонвергера одамларни қоронғи чуқуриликка киритиб юборади. У ерда эса мен уларнинг пулларини тортиб олам.

Пулнинг кўп бўлса, сен нима қилардинг?

— Аввал мен боссеин сотиб олардим, кейин сарик «қадилла» авто-мобил сотиб олардим. Катта уй қурадим. Қамбағалларга ҳам озгина пул берадим. Сўнгга мен акамни океанда қўшиб кетётган парохода ўтказиб қўрдим.

— Меннинг дадам полисмен. У ўғилларни, босқичларини тутайди.

— Даданинг иши хавфли экан, лигидан ойинг хавотир олмайдми?

— Йўқ. Ойим — бу яхши иш, дейди. Ҳар ҳафтада дадам уйга узоқлар, билатуюнлар ва қўммагаҳо нарсалар олиб келади.

Энди сенинг янги унган борми?

— Ҳа, ақмо у менга ёқмайпти, ба шараси қип-қизил, ҳадеб бақиргани бақирган.

— Уни қайтариб берақопингллар бўлмас.

— Мумкин эмас. Биз ундан икки кун фойдаланиб қўйдик-ку.

Сен ухлаганга ётишдан олдин нима қиласан?

— Мен дадамни ва ойимни ўламан ва пул сонинган қопламани текшириб қураман.

Агар мактаб семини бўлганда уни нима қилардинг?

— Уни ёлдириб юборардим.

— Космонавт бўлиб, ойга учини хоҳлайман.

— Кун бўйи қўрғанларимни ойим, ҳақ жиноя қилиб бераман. Ойим уи ишларини қилганда кишини укамга қараб тураман.

— Ёнги машина сотиб олиб, ҳамма оиламиз билан саёҳатга чикамиз.

— Богча меники бўлса ҳамма ўртоқларим билан шу ерда ўйнайди.

Рая Колбасова, 10 йашар, Тахтаташ шаҳридаги Островский номи мактабининг 3-синф ўқувчиси.

— Доктор бўламан. Қўғирчоқларни кўп. Уларни даволашман, Учаларимнинг озодаллигига доим қараб тураман.

— Пулим кўп бўлса, килма-кил кил-тоблар сотиб олардим. Кутубхона очардим. Ҳамма ўртоқларимга китобларини ўқитиб берадим.

— Мактабда ўқиманим. Биз мактабимизни жуда яхши қураман. Турли гуллар, дарахтарлар ўтказдим. Ўқиниб бўш вақтларда ўзимиз ўтказган шу дарахтарларни парварши қилишимиз. Дилмурод Эргашев, 6 йашар. Фарғона темир йўл станцияси қошидаги болалар богчасининг тарбияланувчиси.

— Альпинист бўламан. Тоғларга чиқаман.

— Пул кўп бўлиш қанча бўлади? Низомиддин Маширабов, 12 йашар. Марғилон шаҳридаги 15-мактабининг 4-синф ўқувчиси.

— Ўқитувчи бўламан.

— Қизик-қизик китоблар ўқийман.

— Мактабда ўқигисиз келган чет эллик болаларни ўқитардим.

БАХТЛИ БОЛАЛИК.

Республика мактабларида имтиҳонлар бошланди

«Тинчланг, ай келгуси аялдоқ ўртоқлар, агитатор».

Бош жартининг ҳайқирғини Шейри селнинг шовқини босиб, албатта,

тирикдай тириклар билан суҳбатда коммунист уюмларга бориб етарман.

Ўқитувчи дўбоқина қизнинг ҳо- зиргина келтирган ишосиди ота- шин совет шори, коммунист гоя- ларнинг ўқир жартини В. В. Мая- жскийнинг «Хайқирғи» поэмасидан келтирилган шу мисраларни билга кўрсатар эман, гурур билан шундай дейди:

— Бу жанок ишмииз Люд- мила Кристофорова эркин тема — «Меннинг совиқли шори» ишоси- учун Маяковскийни танлабди. Ишоси

ҲАЁТГА ПАРВОЗ

Қўлма-қўл имтиҳон комиссияси аъзо- ларига ўтади. Улар ишосига кўз югу- ртирар эканлар, бошларини қимирла- тиб, ўқиларнинг мамнун эканлиги- тарини изҳор этадилар.

Кун сайин жамоли гудай очилиб бораётган пойтахтимизнинг Чилонзор районидagi 83-ўн бир йиллик мактаб- нинг охириги шифр ўқувчилари ет- кулик аттестатини олиш учун неча би- ринчи имтиҳон бердилар.

— Бу йил мактабимиз коллектив- и келдиргочларнинг 18-группа с.я.и.и. учирми қилпти, — дейди мактаб ди- ректори Л. К. Калинин. — Улар ҳозир тўрт темада ишос ёзишляпти. Ўқувчиларнинг кўпчилиги «В. Мая- ковскийнинг «В. И. Ленин» поэмаси- да дохир образи» темасини танлаган.

Ахир, улуғ дохир сиймоси ҳамма- нинг қалбига яқин, азиз ва муъта- бар-да!

Мана, Анвар Ханимов шу темада ёзган ишосини охирида қалб сў- ларини шундай ифодаляпти: «Улуғ дохиримиз васиталари, унинг бутун ҳаёти ва жўшқини революцион фа- олияти барча кишилар учун ажойиб намунадир. Шонли Коммунист пар- тиямиз Ленин йўлидан бутун халқи- мизни инсониятнинг ағу орауси — коммунист жамият сари бошлаб бораётган эман, ана шу умумхалқ журадида актив иштирок этиш ҳар биримизнинг бурчимиздир. Миллон- лар қатори мен ҳам янги жамият ку- рувчилар сафида туриб, коммунизм дастурхонига ҳақ улушимни қўшиш- ни истайман. Бу йўлда билимимни, куч-қувватимни, зарур бўлса ҳаётим- ни ҳам аямайман».

Ҳа, неча республикамизнинг ҳам- ма шаҳар ва қишлоқларида Ватани- мизнинг ёш, ўспирин грандларини ҳаётга йўлламо олишга тайёрлана- ётиб, қалб сўзларини мана шу маъ- нода ифодалядилар.

Н. ИНОҚОВ, «Кизил Ўзбекистон»нинг штат- сиз мухбири.

ХУШ КЕЛИВСИЗ!

Кеча пойтахт санъат аҳли Ростов шаҳридаги музикали комедия театри артистларини самимий кутиб олди. Буни Свердлов номи концерт зал- да мехмонлар астроль спектакл- ларини бошладилар.

Пойтахт томошбонлари мехмон- лар ижросида «Ширк чироқларини ёққанда», «Севастополь рақси», «Қо- ра маска билан», «Сильва», «Учин- чиси орқиди» каби музикали комедияларни томоша қилдилар.

— Биз Тошкент томошбонлари- нинг ниятда талабқилини билан- миз, — дейди театрининг бош режис- сери Р. И. Вилькович. — Шунинг учун спектаклларимиз юксак са- ватда кўрсатишга ҳаракат қиламиз. Биз концерт залда спектакллар кўрсатиш билан бирга, эълоб ва фабрикаларда, соҳоз ва калхозлар- да бўлиб, ишчилар, хизматчилар, колхозчиларга спектакллардан пар- чалар, концертлар кўрсатамиз.

Н. ИНОҚОВ, «Кизил Ўзбекистон»нинг штат- сиз мухбири.

ТОШКЕНТ ДЕНГИЗИГА МАРҲАМАТ!

1963 йил 1 июндан бошлаб Тошкент сув омбори районига меҳнатчиларнинг ёзи дам оlish мавсуми очилди. Қаниқлар, спорт майдончалари, ресторан, бу- фетлар, спиртсиз ичимликлар ва моренний сотадиған дўноқлар дам олувчиларга хизмат қилади. Чўмилуш жойида сомборлар ўрнатилган.

1963 йил 1 июндан бошлаб Тошкентдан сув омбори- га автобуслар ва шаҳар атроф поездди мунтазам қатнай бошляди.

Автобус Революция шиверидан («Курант» остана- ва) шаба кунли соат 16 дан 18 га қадар ҳар 30 минут- да; яшанба кунли эрталаб соат 7 дан соат 10 га қадар ҳар 15 минутда жўнаб туради, кейинкидан соат 10 дан 30 минут ўтганда, 11 да, 12 да ва 13 да жўнайди. Тош- кент сув омборидан автобуслар соат 17 дан қайта бош- ляди.

Ҳафтининг қолган кунларида автобуслар Тошкент

шаҳридан соат 8,30, 10 ва 11,30, 13,30 да жўнайди. Тошкент сув омборидан эса соат 19 дан бошлаб ҳар 30 минутда маҳаллий вант билан соат 21 гача қат- найди.

Урта Осиё темир йўл бошқармаси бевосита Тошкент сув омбори қирғоғида темир йўл ва пассажир плат- формалари қурилишини тугалламоқда. Дам олувчилар, ни Тошкент сув омборига олиб бориш учун 400 ўрик- ли дизель-поезд ажратилди.

Тошкент пассажир станциясида дизель-поездга бир мартали, шунингдек, мавсумий билетлар сотадиған насса очилди.

Тошкент шаҳар ташкилотлари ва корхоналари хо- димларининг Тошкент сув омборига коллектив бўлиб боришлари учун темир йўл бошқармаси олиндан не- лишши йўли билан махсус поездлар ажратди. Дам олиш учун Тошкент сув омборига марҳамат қилин!

Ошанда нима гап

СОВЕТ-ЭРОН САВДОСИ КЕНГАЙТИРИЛАДИ

ТЕХРОН, 30 май. (ТАСС). Бу- гун бу ерда 1940 йилдаги Совет- Эрон савдо шартномасида муво- диқ ҳар иккала мамлакатнинг бир-бирига юборадиган моллари- нинг рўйхатлари имзоланди. Бу рўйхатларда 1963—64 ҳужалик йилида Совет Иттифоқи билан

Эрон ўртасида бўладиган савдо- сотининг ҳажми белгилаб берил- ди. Рўйхатларда ҳар икки мамла- кат ўртасидаги товар оборотини ўтган йилдагига нисбатан қарийб 70 процент кўпайтириш кўзда ту- тилди.

ФРАНЦИЯ СОЦИАЛИСТИК ПАРТИЯСИНING 54-СЪЕЗДИ

ПАРИЖ, 30 май. (ТАСС). Бу- гун эрталаб Париж атрофидаги Исси-де-Мулино деган шаҳарда Франция социалистик партияси (СФИО)нинг навбатдаги, 54-съез- ди очилди. Съезд социалистлар- нинг Франциядаги ҳозирги сийсий

режимга нисбатан тутадиган по- зициясини белгилаб бериши, со- циалистларнинг яқин йилларга мақсадланган иш программасини қабул қилиши, социалистик пар- тиянинг раҳбар органларини янги- лаш керак.

ДАНИЯ БОШ

МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

КОПЕНГАГЕН, 30 май. (ТАСС). Дания баш министри Е. О. Краг НАТО кенгашининг Оттавадаги сессияси қабул қилган қарорлар Дания учун қандай оқибатларга сабаб бўлиши ҳусусидаги ва, жум- ладан, «Поларис» ракеталари бўл- ган атом суви ости кемаларини Да- ния суварлиги жойлаштириш эҳ- тимоли ҳусусидаги саволга Дания фолькетингда жавоб берди.

Матбутининг хабарларига кўра, баш министр айтгани, атом ку- роли масаласига Дания ҳукумати- нинг муносабати ўзгарган эмас, Дания атом қуролини Дания тер- риториясига жойлаштиришдан бош- тортади. Бундай баш тўртини «По- ларис» ракеталари бўлган атом су- ви ости кемаларига ҳам тааллуқ- лидир.

ПЕГУ БОЛАЛАРИНИНГ ФОЖИАСИ

ЛИМА, 31 май. (ТАСС). Перуда жа- миқи Улаетган кишиларнинг 52 про- центи баш ёшга етмаган болаларга ўттирилади. Миллон-миллон бо- лаларнинг мактабга боришга имко- нияти йўқ. Бу маълумотларни Бо- тор Мануэль Сальседо неврология ва антропология масалалари би- лан шуғулланучи илмий тадиқот марказида ўтказилган конферен- цида айтиб берди.

ХОДИСА

НЕГА МАГАЗИН ОЧИЛМАЙ ҚОЛДИ?

Андрей Арунов Калинин рай- онидagi 33-магазинга ишга ўтди- ю, юрн-туришни ўзгартиб қолди. У, магазинни хохлаша очади, хо- ллаша йўқ. Бунинг устига, очган- да ҳам гоҳ тарозидан уради, гоҳ тийиндан. Ишқибў аҳолиси бо юлғичлач қачон қўтилишга, деб юришган эди, магазин така-так ёллади-қолди. Емон гап тез тарқалди деган- ларидек, Аруновнинг ҳам миси чиққанили маълум бўлиб қолди. Бу учар магазинда икки ойгина ишлаб, давлатнинг 1800 сўминий ўзлаштирган экан.

Арунов суд олдида жавоб бе- ради.

Т. ОРТИҚОВ,

милиция старший лейтенанти.

Редактор З. И. ЕСЕНБОВ

ҚАРИ ТУЛЖИНИНГ ДУМИ

БОШ ҲАРБИЙ ПРОКУРОР, ЮСТИЦИЯ ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТИ А. Г. ГОРНИЙНИНГ «ИЗВЕСТИЯ» МУХБИРЛАРИ БИЛАН СУҲБАТИ

МУХБИРЛАР: Пенковский ва Винн ишн юзасидан «Известия» редакция- си биринчи ҳафт олди. Бу хатларда газетхонлар Пенковскийнинг жосу- лик фаолияти муроффо нузватиниға намчанилар зарар етказганлигини айт- тиб беришни сўрайдилар.

А. ГОРНИЙ: Суа процессидада сўнг айрим совет гражданиларида Пен- ковскийни душманга ҳарбий техника ва Совет давлатининг муроффо қоиби- ни билан бодик бўлган кўп сир- ларини очиб берган деган тасаввур пайло бўлди. Бундай деб қиёбаш асоссиздир. Пенковскийни эғаллаб турган лавозим қўшнларимизнинг қуроллари, уларнинг дислокацияси, қуролларнинг янги турларини ўз- лаштириш билан бодик бўлган ма- териалларга алоқадор эмас эди. У чет эл разведкаларига чет элга бор- ган совет мутахассисларининг баъзи техника ҳисоботлари тўғрисидаги маълумотларни топширган. — лақа- мларидан биллиб олган ҳамда ёпиқ маширлардан ўқиб олган ҳарбий ха- рактердаги тароққ маълумотларни, шунингдек ички сийса» характерида- ги айрим материалларни юборган.

Шуни айтиш кераки, Пенковский жосуслик фаолиятининг дастлабки даврида Америка ва Англия развед- каси унга қизиқиб қараган, кейин- чилик уларнинг жуда қизиқираёт- ган материалларни тўплаш вазири- сийа топшириш учун Пенковскийни сийа кўрган. Лекин 1962 йил бош- да Пенковскийни шундай шароитда қолдирилди, унинг чет эл развед- калари билан алоқиси қийинлашди. Пенковскийни тўплаган кўп миқдор- даги муҳим махфий материаллар уни қамолда олиш вақтида топиб оли- нганлиги, кейинчалик эса бу матери- аллар суд мажлисида ашвий докля- тар сифатида кўрсатилганлиги шун- дан далолат беради. Узининг хохи- шига қарши Улароқ Пенковскийни бу материалларни чет эл разведкасига топшира олмади. Совет кишилари ва чекистларимизнинг хушхаллиги жо- сусларга ҳалатли берди.

Пенковский жосуслик йўлига ўт- ган. Америка ва Англия разведкаси- га баъзи муҳим маълумотларни бер- ган, уларнинг бир қисми СССР дав- лат сирин билан бодикдилар. У Ватан олдига оғир жиноят қилди, шунинг учун ҳам отишга ҳукм қилинди. Ле- кин тўла масъулият билан шунга таъ- кидлаш мумкинки, унинг чет эл раз- ведкасига топширган материаллари Совет Иттифонининг муроффо қува- тига у қадар жиддий зарар етказ- мади.

МУХБИРЛАР: Газетхонларни лия бир масала қизиқтирмакда Пенков- ский билан яқиндан таниш бўлган ва унинг ақолисининг ҳамда шубҳа- ли хатти-харакатини билган кишилар ҳам жавобладими?

А. ГОРНИЙ: Пенковский ўз хизма- та ва турмушида қўлгина кишилар билан алоқада бўлган. Уларнинг баъ- зилари аниқ ва лақама бўлиб чиқ- ди. Бошқалари Пенковскийни билан бирлигида майхўралик қилишиб, унинг бузилишига сабабчи бўлганлар. Лекин Пенковский билан урқибди турган совет кишиларнинг қўли- ни соф эвожди, Ватанимизга солиқ қилишлар эди. Улар Пенковскийни жосусликнинг бош эшигида давлат хавфсизлиги органларига катта ёр- дам кўрсатдилар. Уларнинг сийнали- ги Пенковский ва Виннни фожия қилиш юзасидан чекистларимиз олиб бортган айтиш ишга асос бўлди. Кези- келганда шунинг ҳам айтиш кераки, буи группа совет гражданилари жо- суслари фожия қилишга чекистларга ёрдам кўрсатганликлари учун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги дав- лат хавфсизлиги комитетининг раҳ- матномасини олдилар ва қимматли советлар билан мукофотландилар.

Пенковскийнинг дўстлари ва ҳам- товоқларига келганда, дастлабки терговда чет судлоб пайтида яқинла- шган, улар Пенковскийнинг жо- суслик фаолиятини баҳолар олди- лар, шунинг учун ҳам улар ишнинг жавабдорлигини тўғриландилар. Ле- кин уларнинг хатти-харакати жам- оатчилик томонидан қаттиқ қорала- ниш керак. Шунинг айтишми кераки, уларнинг ҳаммасига маъзурий ва партиянинг жазо берилди. Мас- алан, сойқ артиллерия бош маршал- лар С. Варенков уюни ва вакилларидан пастлатилди. Чунки у Пенковский- ни фронтда бирга бўлган даврдан буен билгани ҳолда, унинг Совет Ар- мияси қадарлари сафидан гуё қону- сиз четлаштирилганлиги ҳақидаги «чи- коят»га ишониш. С. Варенков Пен- ковскийнинг саббий хизмат аттес- тасининг даъта қўриб қилинишига муваффақ бўлди ва оқибат натижада унинг СССР илмий текшириш илла- рини координидаш давлат коми- тетига ишга яриришга ёрдам берди.

Пенковскийнинг яқин танишлари

жосуслик фаолиятини рад қилиб бў- лмайдиган даражада кўрсатувчи ма- териалларини тўплаш эмас, балки унинг империалистик разведкалар билан жиноий алоқаларини ҳам янги- лаш лозим эди. Бу ҳақда хўжжатлар тўплаш, чет эл разведкаларнинг бу дипломатларнинг кўпуровисини иш- ни кўрсатувчи рад қилиб бўлмайдиган хўжжатлар тўплаш керак эди. Натижада давлат хавфсизлиги органлари муҳим материалларни тўплашга муваффақ бў- лдилар, бу далолатлар факат Пенков- ский ва Виннинг жосуслигини фожия қилишга қолмай, АКШ ва Англия- нинг СССРдаги дипломатия ваколат- хоналарининг катта бир группа хо- димларининг ҳам Совет давлатига қарши кўпуровисини фаолиятини фожия қилиб ташлади.

МУХБИРЛАР: Газетхонларни лия бир масала қизиқтирмакда Пенков- ский билан яқиндан таниш бўлган ва унинг ақолисининг ҳамда шубҳа- ли хатти-харакатини билган кишилар ҳам жавобладими?

А. ГОРНИЙ: Шунинг айтишми кераки, буи группа совет гражданилари жо- суслари фожия қилишга чекистларга ёрдам кўрсатганликлари учун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги дав- лат хавфсизлиги комитетининг раҳ- матномасини олдилар ва қимматли советлар билан мукофотландилар.

Пенковскийнинг дўстлари ва ҳам- товоқларига келганда, дастлабки терговда чет судлоб пайтида яқинла- шган, улар Пенковскийнинг жо- суслик фаолиятини баҳолар олди- лар, шунинг учун ҳам улар ишнинг жавабдорлигини тўғриландилар. Ле- кин уларнинг хатти-харакати жам- оатчилик томонидан қаттиқ қорала- ниш керак. Шунинг айтишми кераки, уларнинг ҳаммасига маъзурий ва партиянинг жазо берилди. Мас- алан, сойқ артиллерия бош маршал- лар С. Варенков уюни ва вакилларидан пастлатилди. Чунки у Пенковский- ни фронтда бирга бўлган даврдан буен билгани ҳолда, унинг Совет Ар- мияси қадарлари сафидан гуё қону- сиз четлаштирилганлиги ҳақидаги «чи- коят»га ишониш. С. Варенков Пен- ковскийнинг саббий хизмат аттес- тасининг даъта қўриб қилинишига муваффақ бўлди ва оқибат натижада унинг СССР илмий текшириш илла- рини координидаш давлат коми- тетига ишга яриришга ёрдам берди.

МУХБИРЛАР: Газетхонларни лия бир масала қизиқтирмакда Пенков- ский билан яқиндан таниш бўлган ва унинг ақолисининг ҳамда шубҳа- ли хатти-харакатини билган кишилар ҳам жавобладими?

А. ГОРНИЙ: Шунинг айтишми кераки, буи группа совет гражданилари жо- суслари фожия қилишга чекистларга ёрдам кўрсатганликлари учун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги дав- лат хавфсизлиги комитетининг раҳ- матномасини олдилар ва қимматли советлар билан мукофотландилар.

Пенковскийнинг дўстлари ва ҳам- товоқларига келганда, дастлабки терговда чет судлоб пайтида яқинла- шган, улар Пенковскийнинг жо- суслик фаолиятини баҳолар олди- лар, шунинг учун ҳам улар ишнинг жавабдорлигини тўғриландилар. Ле- кин уларнинг хатти-харакати жам- оатчилик томонидан қаттиқ қорала- ниш керак. Шунинг айтишми кераки, уларнинг ҳаммасига маъзурий ва партиянинг жазо берилди. Мас- алан, сойқ артиллерия бош маршал- лар С. Варенков уюни ва вакилларидан пастлатилди. Чунки у Пенковский- ни фронтда бирга бўлган даврдан буен билгани ҳолда, унинг Совет Ар- мияси қадарлари сафидан гуё қону- сиз четлаштирилганлиги ҳақидаги «чи- коят»га ишониш. С. Варенков Пен- ковскийнинг саббий хизмат аттес- тасининг даъта қўриб қилинишига муваффақ бўлди ва оқибат натижада унинг СССР илмий текшириш илла- рини координидаш давлат коми- тетига ишга яриришга ёрдам берди.

МУХБИРЛАР: Газетхонларни лия бир масала қизиқтирмакда Пенков- ский билан яқиндан таниш бўлган ва унинг ақолисининг ҳамда шубҳа- ли хатти-харакатини билган кишилар ҳам жавобладими?

А. ГОРНИЙ: Шунинг айтишми кераки, буи группа совет гражданилари жо- суслари фожия қилишга чекистларга ёрдам кўрсатганликлари учун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги дав- лат хавфсизлиги комитетининг раҳ- матномасини олдилар ва қимматли советлар билан мукофотландилар.

Пенковскийнинг дўстлари ва ҳам- товоқларига келганда, дастлабки терговда чет судлоб пайтида яқинла- шган, улар Пенковскийнинг жо- суслик фаолиятини баҳолар олди- лар, шунинг учун ҳам улар ишнинг жавабдорлигини тўғриландилар. Ле- кин уларнинг хатти-харакати жам- оатчилик томонидан қаттиқ қорала- ниш керак. Шунинг айтишми кераки, уларнинг ҳаммасига маъзурий ва партиянинг жазо берилди. Мас- алан, сойқ артиллерия бош маршал- лар С. Варенков уюни ва вакилларидан пастлатилди. Чунки у Пенковский- ни фронтда бирга бўлган даврдан буен билгани ҳолда, унинг Совет Ар- мияси қадарлари сафидан гуё қону- сиз четлаштирилганлиги ҳақидаги «чи- коят»га ишониш. С. Варенков Пен- ковскийнинг саббий хизмат аттес- тасининг даъта қўриб қилинишига муваффақ бўлди ва оқибат натижада унинг СССР илмий текшириш илла- рини координидаш давлат коми- тетига ишга яриришга ёрдам берди.

МУХБИРЛАР: Газетхонларни лия бир масала қизиқтирмакда Пенков- ский билан яқиндан таниш бўлган ва унинг ақолисининг ҳамда шубҳа- ли хатти-харакатини билган кишилар ҳам жавобладими?

А. ГОРНИЙ: Шунинг айтишми кераки, буи группа совет гражданилари жо- суслари фожия қилишга чекистларга ёрдам кўрсатганликлари учун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги дав- лат хавфсизлиги комитетининг раҳ- матномасини олдилар ва қимматли советлар билан мукофотландилар.

Пенковскийнинг дўстлари ва ҳам- товоқларига келганда, дастлабки терговда чет судлоб пайтида яқинла- шган, улар Пенковскийнинг жо- суслик фаолиятини баҳолар олди- лар, шунинг учун ҳам улар ишнинг жавабдорлигини тўғриландилар. Ле- кин уларнинг хатти-харакати жам- оатчилик томонидан қаттиқ қорала- ниш керак. Шунинг айтишми кераки, уларнинг ҳаммасига маъзурий ва партиянинг жазо берилди. Мас- алан, сойқ артиллерия бош маршал- лар С. Варенков уюни ва вакилларидан пастлатилди. Чунки у Пенковский- ни фронтда бирга бўлган даврдан буен билгани ҳолда, унинг Совет Ар- мияси қадарлари сафидан гуё қону- сиз четлаштирилганлиги ҳақидаги «чи- коят»га ишониш. С. Варенков Пен- ковскийнинг саббий хизмат аттес- тасининг даъта қўриб қилинишига муваффақ бўлди ва оқибат натижада унинг СССР илмий текшириш илла- рини координидаш давлат коми- тетига ишга яриришга ёрдам берди.

МУХБИРЛАР: Газетхонларни лия бир масала қизиқтирмакда Пенков- ский билан яқиндан таниш бўлган ва унинг ақолисининг ҳамда шубҳа- ли хатти-харакатини билган кишилар ҳам жавобладими?

А. ГОРНИЙ: Шунинг айтишми кераки, буи группа совет гражданилари жо- суслари фожия қилишга чекистларга ёрдам кўрсатганликлари учун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги дав- лат хавфсизлиги комитетининг раҳ- матномасини олдилар ва қимматли советлар билан мукофотландилар.

Пенковскийнинг дўстлари ва ҳам- товоқларига келганда, дастлабки терговда чет судлоб пайтида яқинла- шган, улар Пенковскийнинг жо- суслик фаолиятини баҳолар олди- лар, шунинг учун ҳам улар ишнинг жавабдорлигини тўғриландилар. Ле- кин уларнинг хатти-харакати жам- оатчилик томонидан қаттиқ қорала- ниш керак. Шунинг айтишми кераки, уларнинг ҳаммасига маъзурий ва партиянинг жазо берилди. Мас- алан, сойқ артиллерия бош маршал- лар С. Варенков уюни ва вакилларидан пастлатилди. Чунки у Пенковский- ни фронтда бирга бўлган даврдан буен билгани ҳолда, унинг Совет Ар- мияси қадарлари сафидан гуё қону- сиз четлаштирилганлиги ҳақидаги «чи- коят»га ишониш. С. Варенков Пен- ковскийнинг саббий хизмат аттес- тасининг даъта қўриб қилинишига муваффақ бўлди ва оқибат натижада унинг СССР илмий текшириш илла- рини координидаш давлат коми- тетига ишга яриришга ёрдам берди.

МУХБИРЛАР: Газетхонларни лия бир масала қизиқтирмакда Пенков- ский билан яқиндан таниш бўлган ва унинг ақолисининг ҳамда шубҳа- ли хатти-харакатини билган кишилар ҳам жавобладими?

А. ГОРНИЙ: Шунинг айтишми кераки, буи группа совет гражданилари жо- суслари фожия қилишга чекистларга ёрдам кўрсатганликлари учун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги дав- лат хавфсизлиги комитетининг раҳ- матномасини олдилар ва қимматли советлар билан мукофотландилар.

Пенковскийнинг дўстлари ва ҳам- товоқларига келганда, дастлабки терговда чет судлоб пайтида яқинла- шган, улар Пенковскийнинг жо- суслик фаолиятини баҳолар олди- лар, шунинг учун ҳам улар ишнинг жавабдорлигини тўғриландилар. Ле- кин уларнинг хатти-харакати жам- оатчилик томонидан қаттиқ қорала- ниш керак. Шунинг айтишми кераки, уларнинг ҳаммасига маъзурий ва партиянинг жазо берилди. Мас- алан, сойқ артиллерия бош маршал- лар С. Варенков уюни ва вакилларидан пастлатилди. Чунки у Пенковский- ни фронтда бирга бўлган даврдан буен билгани ҳолда, унинг Совет Ар- мияси қадарлари сафидан гуё қону- сиз четлаштирилганлиги ҳақидаги «чи- коят»га ишониш. С. Варенков Пен- ковскийнинг саббий хизмат аттес- тасининг даъта қўриб қилинишига муваффақ бўлди ва оқибат натижада унинг СССР илмий текшириш илла- рини координидаш давлат коми- тетига ишга яриришга ёрдам берди.

си муқаррар совет одил судовини қў- лига тушмоқда.

Америка ва Англия разведкаси халқаро ҳуқуқ қоралларини поймол қилиб, мамлакатимизга келетган турли делегациялар аэроларидан, олимлар, санаотчилар, маданият ар- боблари, студентлар ва туристлардан жосуслик мақсадида фойдаланмоқда. Жумладан, турист — жосуслар Ка- минский ва Маннин, Зонитар ва На- умов, эр-хотин Бернерлар, Яхер Лоу ва Рейдони ва бошқаларнинг бош этилганлиги аша шундан далолат бе- ради.

Пенковский ва Винн устидан ўт- казилган суд вақтида жосуслик фао- лиятини 7 илдан ва 5 америка ли- помати алоқадор эминиди исботлан- ди. Уларнинг ҳаммаси Совет Иттифо- қидаги парамилларга чиқариб юбо- рилди. Бир қисми тергов вақтида, қолганлари эса суддан сўнг чиқариб юборилди. Бу фактлардан шундай хўлоса чиқариш мумкинки, империа- лизмнинг разведкалар Совет Иттифоқи- да жойлашган дипломатия миссия- лари жосуслик марказига айланти- ришдан улакмайди. Америка ва Ан- глия разведкаларининг бундай «флос- фаркати халқлар, давлатлар ўрта- сикили ишончи муқтаҳамлашга қат- та зарар етказаяпти, илмий ва ма- даний хамкорлиги, халқаро савдои ривожланишига тўсиқлики қилает- гани тўғрисида гапирмаса ҳам бўла- ди.

Шу билан бир вақтда, Пенков- ский устидан ўтказилган процесс кўр- сатилганда, буржуазия давлатлари- нинг разведкалари совет кишилари орасидан уларига хизматга кирди- ган, Ватан ва халқ манфаатларига сотқилини қиладиган айрим муртад- ларни топишга уриммоқда. Бундай кишилар, оғдига, ахлқий бўзилган, қилиш пуч, мансабпараст ва факат ўзини ахли қўрадиган, пуд учун душманга сотқилишга тайёр кишилар- дир. Лекин бунинг совет ҳаётимиз- да бўлмай муртадал илдиэ отолмай- ди, шунинг учун уларларнинг сирк муқаррар ва тез очилиб, меҳнатчи- ларнинг актив арибга билан давлат хавфсизлиги органлари томонидан ўз вақтида фожия қилинади.

МУХБИРЛАР: Парбдиги баъзи би- ровлар жосуслик Пенковский устидан чиқарилган хуқуқнинг имро этилган- лигига ҳам шубҳа қилмоқдалар. Бу ҳақда нима дейсиз?

А. ГОРНИЙ: Парбдиги сотқин газе- тлари Пенковский ва Винн усти- дан бўлган ва АКШ ва Англия раз- ведкаларини шармандоқ шармисор қилган суд процессининг буранин ту- шириниға ҳаракат қилиб ўта кетган- лигига ва хуқуқларини тўқиммоқда. Англияда чиқадиган «Санди телеграф» реанцион газетиси 19 майда Пенковскийни устидан чиқарилган хуқуқ имро этилганлиги сўнг бўлмай деб ёзди: «Парбдиги Москвадаги рас- мий ки